

III.7060.1045.2014.IM

Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Wzajemny Serwis Ministrów

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi dotyczące regulacji prawnych wprowadzonych ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014 r. poz. 567). Skargi te pochodzą od rolników, którzy nabyli prawo do świadczeń opiekuńczych.

Ustawą tą dokonano m.in. nowelizacji przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.). Zgodnie z art. 6 ust. 2a tej ustawy za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio:

- 1) świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych,
 - 2) zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
- przez okres niezbędny do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) z zastrzeżeniem art. 87 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.).

Za rolników uprawnionych do świadczeń opiekuńczych również jest opłacana składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, na zasadach przewidzianych jak dla innych ubezpieczonych, a więc także do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Przepisy ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. wprowadziły jednocześnie zmiany w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 ze zm.), które przymuszają rolnika ubiegającego się o prawo do świadczeń opiekuńczych do złożenia pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenia, że zaprzestaje prowadzenia gospodarstwa rolnego lub zaprzestaje pracy w gospodarstwie rolnym (domownik). Złożenie takiego oświadczenia powoduje, że KRUS wyłącza rolnika (domownika) z ubezpieczenia społecznego rolników i nie ma on możliwości kontynuowania tego ubezpieczenia, np. na wniosek.

Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów nie przewidywała możliwości zróżnicowania adresata składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od wypłaconych zasiłków w zależności od podlegania ubezpieczeniu w ZUS albo w KRUS. W ocenie rolników skarżących się do Rzecznika taka regulacja jest krzywdząca i dyskryminuje rolników, gdyż na okres pobierania świadczenia pielęgnacyjnego zmuszeni są zrezygnować z ubezpieczenia społecznego rolników i przejść do ubezpieczenia powszechnego. Zdaniem rolników, nie zawsze jest to dla nich korzystne. Negatywne konsekwencje tych rozwiązań mogą dotknąć przede wszystkim osoby, które dotąd podlegały wyłącznie ubezpieczeniu rolniczemu.

Należy wyjaśnić, że odprowadzenie składki od świadczenia pielęgnacyjnego do ZUS może oznaczać dla rolnika w przyszłości, utratę prawa do emerytury rolniczej, gdyż okresy opłacania składek w ZUS dla osób urodzonych po 1948 r. nie są zaliczane w systemie rolniczym do okresów ubezpieczenia, zaś naliczenie dla takich osób emerytury w systemie powszechnym oznacza przyznanie świadczenia w kwocie co najwyżej minimalnej.

Wydaje się, że w interesie rolników, którzy przed nabyciem prawa do świadczenia pielęgnacyjnego podlegali z mocy ustawy ubezpieczeniu społecznemu rolników, leży aby mogli nadal podlegać ubezpieczeniu w systemie rolniczym. Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich należałoby stworzyć takie rozwiązania prawne, które pozwolą takim osobom na kontynuowanie tego ubezpieczenia przez okres pobierania świadczeń pielęgnacyjnych.

Działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648), uprzejmie proszę Pana Ministra o ustosunkowanie się do przedstawionych wyżej problemów.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich